

Čo vieme spraviť pre lepší eGovernment ?

Zamyslenie sa nad stavom a možnosťami

Pavol Frič

AGENDA

Agenda

- Kde sme ? (súčasný stav)
- Kam ideme (vízia)
- S čím sa boríme (identifikované problémy)
- Ako teda na to (čo vieme spraviť)

Kde sme ?

Kde sme ?

- Pri hodnotení súčasného stavu treba zohľadniť: legislatívu, infraštruktúru, agendy/procesy
- **Legislatíva:**
 - Zákon o eGovernmente platný od roku 2013, ktorý sa pravidelne novelizuje
 - reakcia na identifikované problémy – najmä posuny termínov
 - niektoré aspekty obsiahnuté z zákone sa riešia aj inou legislatívou napr. 177/2018 – „Zákon proti byrokracii“
 - Zákon o ISVS (ITVS v procese príprav) a Vyhláška o štandardoch

Kde sme ?

➤ **Infraštruktúra**

- v zásade vybudovaná v rámci programu OPIS
 - prístupové miesta a spoločné moduly, dopĺňa sa HW/SW

➤ **Agendy a procesy**

- agendové systémy pre najdôležitejšie agendy a procesy
- v zásade je možná plnohodnotná elektronická komunikácia, aj keď agenda nie je úplne elektronizovaná
- viaceré systémy v „obmedzenom režime“, kde ich plnému nasadeniu bránia externé faktory (nepripravenosť iných systémov)

Kam ideme ?

Kam ideme ?

- Riadenie procesu informatizácie prešlo z MF na UPVII, ktorý je za víziu zodpovedný
- **Vízia** – Národná koncepcia informatizácie VS
 - Verzia z roku 2008
 - v zásade premietnutá do Zákona o eGovernmente (princípy, architektúra)
 - Verzia z roku 2016 – nový/aktualizovaný prístup
 - ciele a princípy
 - strategická architektúra
 - strategické priority

Kam ideme ?

➤ **Architektúra pre eGovernment**

- „Referenčná architektúra IISVS“ a „Referenčná architektúra ISVS v cloude“
- nová architektúra definovaná, ale
 - nepremietnutá do definície modulov v eGov zákone
 - akčný plán nedefinuje jasné termíny ich vybudovania

➤ **Detailný akčný plán budovania informatizácie**

- v zásade rozpracovanie strategických priorít
- chýbajú jasné termíny, postupnosť krokov a závislosti projektov

Kam ideme ?

- Riadenie informatizácie prostredníctvom množstva usmernení
- Množstvo dokumentov rozpracujúcich jednotlivé priority
 - ťažká orientácia vo veľkom množstve
 - častokrát vnútorne nekonzistentné z dôvodu nedostatočnej koordinácie pracovných skupín
- V tomto kontexte šartuje príprava projektov v rámci programu OP II
 - reformné zámery, štúdie realizovateľnosti
 - príprava VO

Kam ideme ?

➤ Projekty OPVII a OPEVS

○ PO 7 OPII

- v rôznych štádiách rozpracovanosti 43 projektov v celkovej sume 609 M€
- implementovaných 12 projektov (zmluva o nfp z roku 2016)
- spolu kontrahovaných za 159 M€, plán do konca roku 2018 je za 458 M€

○ OP EVS

- schválených 56 RZ s alokáciou 270M€
- do júla schválených 23 zmlúv o NFP pre NP s alokáciou 122M€
- údaje sa plynule menia, avšak proces príprav projektov významne akceleruje !!
- dostávame sa k bariére – verejné obstarávanie

Kam ideme ?

➤ Verejné obstarávanie

- NKIVS (schválená 28.9.2016) ukladá tvorbu koncepcie „lepší nákup IKT“ resp. „Koncepcia nákupu IKT“.
 - plánovaná príprava k 28.2.2018, posledná pracovná verzia z augusta 2018, stále nie je
 - mal riešiť zásadné otázky ako: vendor lock-in, riešenie SLA existujúcich zmlúv, životný cyklus pre nové SW diela, licencie, delenie projektov pri VO a pod.
- uvedenie týchto princípov do praxe je základom pre rozbeh VO projektov OP P7 II a OP EVS

**S čím sa
boríme ?**

S čím sa boríme ?

➤ Prístup k informatizácii

- v programovom období 2013-2020 nebol zrealizovaný žiaden nový projekt (iba administratívne zabezpečenie činnosti UPVII a EVS)
- dôraz na používateľa síce deklarovaný, ALE projekty sa týkajú skôr agendových systémov, nie primárne integrácie a orchestrácie
- priorita – „quick wins“ s otáznymi výsledkami a prínosmi
 - platba kartou (ako by neexistoval vzor v komerčných riešeniach)
 - mID – uvidíme aký bude reálny výsledok a praktická použiteľnosť

S čím sa boríme ?

➤ **Legislatíva**

- legislatíva a štandardy sú definované, ale sa nedodržiavajú a toto nie je sankcionované
 - eIDAS platí 2 roky a aj teraz nie sú orgány schopné splniť všetky požiadavky
 - poskytovanie služieb nie je v súlade so zákonom, čoho dôsledok je nemožnosť plného využitia iných systémov
- osobitné predpisy nie sú plne zosúladené s eGov
 - definujú procesy elektronickej komunikácie inak, napriek tomu objem komunikácie v miliónoch správ
 - používanie údajov – potreba dokladovania údajov z referenčných registrov
 - antibyrokratický zákon vytvára dojem že údaje nie je potrebné využívať a referencovať

S čím sa boríme ?

➤ **Legislatíva**

- časté zmeny legislatívy s podstatnými dopadmi na existujúce systémy
 - zakomponovanie „dobrých nápadov“ bez dôkladnej analýzy dopadov (CÚD bez registra rozhodnutí)
 - účelové posuny termínov účinnosti
- interpretácia legislatívy častokrát účelová a veľmi „kreatívna“
 - zameraná na vyriešenie konkrétneho páľčivého problému
 - problém môže vzniknúť u interpretácie legislatívy EÚ

S čím sa boríme ?

➤ **Architektúra a vývoj systémov**

- absencia dôrazu na budovanie centrálnych modulov, ktoré využívajú ďalšie systémy
 - akčný plán neobsahuje jasné termíny
 - hrozí podobný stav ako pri OPIS projektov – budovanie dočasných riešení (budú trvalé)
- administratívne prekážky
 - koncept DIZ znemožňuje budovanie inovatívnych riešení (OPEN API sa neuplatňuje)

S čím sa boríme ?

➤ **Prevádzka a rozvoj existujúcich riešení**

- problémy s obstarávaním prevádzkovej podpory a rozvoja
 - mnohé kritické systémy bez zazmluvnenej prevádzkovej podpory
 - potrebné zmeny aj v súvislosti so zmenami legislatívy a architektúry
- prevádzkové problémy centrálnych riešení
 - výpadky UPVS a spoločných modulov
 - funkčnosť v dôsledku zlých rozhodnutí v analýze a návrhu
 - problémy so zabezpečovaním potrieb OVM – požadovaná funkcionality

S čím sa boríme ?

➤ **Využívanie dát**

- málo referenčných registrov
 - ani tie definované v NKIVS 2008
- legislatívne obmedzenia
 - zodpovednosť za platné dáta je distribuovaná (správca registra), problém s centralizáciou dát (obdobne ako v prípade RPO)
- riešenie antibyrokratického zákona cez CSRU
 - mnohokrát nie automatizovaným spôsobom, informácie získavané cez portál ako PDF (OVER.SI)
 - niektoré systémy integrované mimo CSRÚ (napr. na RFO viac ako 30 systémov)

S čím sa boríme ?

➤ **Ako sa stavíme k riešeniu problémov**

- ak o probléme nehovoríme, neexistuje
 - typický príklad problém s eID, ktorý ani doposiaľ nie je definitívne vyriešený

Ako teda na to?

Ako teda na to ?

➤ Niekoľko princípov, ktoré môžu zlepšiť súčasnú situáciu

○ **Stabilná a predvídateľná legislatíva**

- jasné plánovanie legislatívnych zmien - časté zmeny a nepredvídateľné zmeny majú dopady na realizované projekty, ako aj na existujúce riešenia
- pri zmenách je potrebné dôsledne analyzovať dopady zmeny na súčasný stav – vecné aj finančné
- zavádzanie komplexných riešení - nie iba parciálne riešenia („dobré nápady“)
- súlad s legislatívou EÚ – nie je veľký priestor na slovenské experimenty a špecifický výklad

Ako teda na to ?

- **Poučme sa z chýb v minulosti – neopakujme čo vieme, že nebolo dobré**
 - 2008 až 2010 – zlyhala koordinácia nadväznosti projektov
 - improvizácia v dôsledku posunu centrálnych projektov,
 - budovanie dočasných riešení, ktoré sa následne ťažko menia
 - dôsledok – nesplnenie kľúčového cieľa „jedenkrát a dost“
 - jasné a transparentné plánovanie
 - manažment závislostí a rizík

Ako teda na to ?

- **Stanovujme si realistické ciele s merateľnými výstupmi**
 - jasne definované výstupy a prínosy (nie projekt pre projekt)
 - jasná vízia
 - jasné dopady na existujúce prostredie
- **Stavajme na existujúcich základoch**
 - informatizácia nezačala so vznikom UPVII – využime to čo existuje, nestavajme úplne nové riešenia

Ako teda na to ?

- **Budujme prioritne centrálné riešenia a na ich základoch stavajme ďalšie systémy**
 - jasná vízia architektúry s definovaným plánom dostupnosti centrálnych komponentov
 - zakomponovanie dostupnosti týchto komponentov do ďalších plánov
 - zabezpečenie ich stability v čase
 - využiteľnosť pre OVM
 - jasné termíny a rozhrania, na ktorých sa dá stavať
 - otvoríme priestor pre komerčné subjekty pre budovanie inovatívnych nadstavbových riešení
 - OpenAPI s otvoreným prístupom k službám, nie obmedzovanie prostredníctvom DIZ

Ako teda na to ?

- **Sústred'me sa na potreby používateľov (PO, FO, ale aj OVM)**
 - automatizácia
 - zlepšovanie procesov, nie vývoj stále nových modulov
 - zjednodušenie komunikácie a používania služieb (reálne, nie deklaratívne)
- **Zdieľajme a využívajme existujúce dáta**
 - dôležité mať dáta platné a referenčné
 - centrálné riešenie pre integráciu (nie „špagetový prístup“)
 - automatizácia procesov výmeny a aktualizácie dát

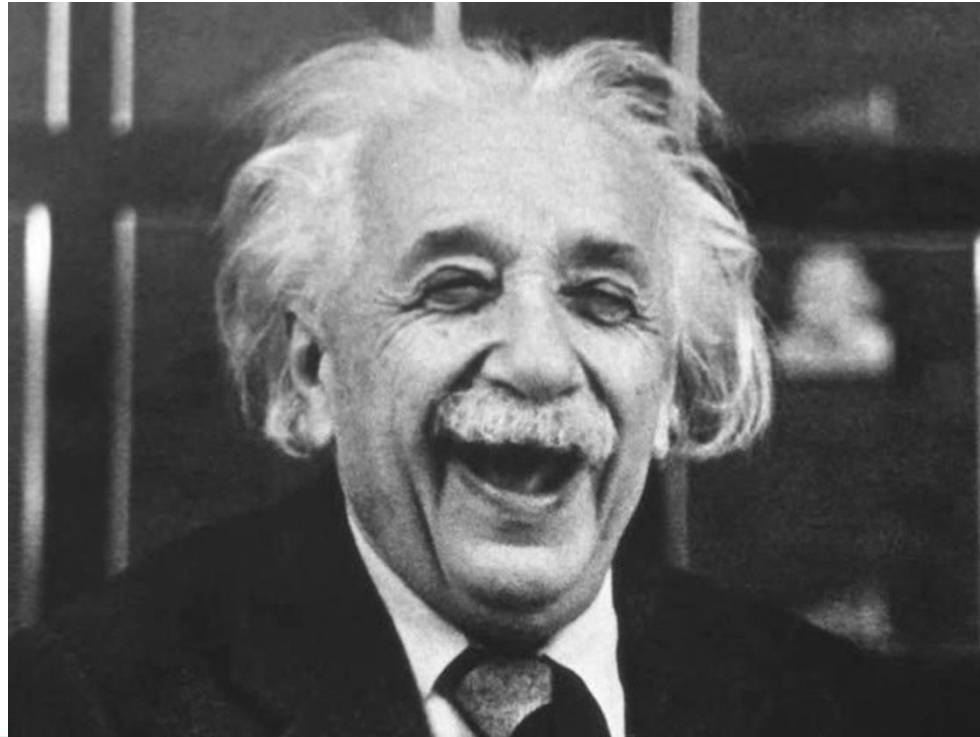
Ako teda na to ?

○ **Bud'me kreatívni**

- učme sa od iných, využívajme ich skúsenosti správnym spôsobom
 - nie dobré riešenie aplikované nesprávne
- nebojme sa inovácií
- nevytvárajme zbytočne slovenské špecifiká
 - potreba interoperability a jednotného digitálneho trhu
 - nie vždy vymyslíme niečo, na čo iní neprišli

Ako teda na to ?

- **Riešme veci najjednoduchšie ako sa dá,**
- **Ale NIE ešte jednoduchšie**

Ďakujem za pozornosť

pf@дитеc.sk

© DITEC, a. s.